

משפט חוזר 1114 / 00

א דינה בר יוסף
נגד
מדינת ישראל

ב בבית-המשפט העליון
[11.10.2000]
לפני הנשיא א' ברק

ג המבקשת הורשעה בבית-משפט השלום בגניבה ממעבידיה (להלן – המתלוננים) לאחר שהודתה באשמה שיוחסה לה במסגרת עיסקת טיעון. לאחר כארבע שנים פנו המתלוננים במכתב למדור תביעות במשטרה וטענו לחפותה של המבקשת. בעקבות משלוח מכתב זה מבקשת המבקשת לערוך משפט חוזר בעניינה.

ד בית-המשפט העליון פסק:
א. בבקשה דנן לא התקיימו הוראות סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, ככתבו וכלשונו (224ה).
ב. עם זאת, בהתחשב בעובדה שהמתלוננים והמבקשה טוענים לחפותה של המבקשת, ובהתחשב בנסיבות האירוע נושא הבקשה ובעמדת היועץ המשפטי לממשלה, יש להורות על קיום משפט חוזר (224ה – 1).

ה חקיקה ראשית שאוזכרה:
– חוק העונשין, תשל"ז-1977, סעיף 384.
– חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, סעיפים 31, 31(א).

ו חקיקת משנה שאוזכרה:
– תקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), תשי"ז-1957, תקנות 7(ב), 10(1).

ז בקשה למשפט חוזר. הבקשה נתקבלה.
שלומי הלברשטט – בשם המבקשת;
אליקים רובינשטיין, היועץ המשפטי לממשלה – בשם המשיבה.

החלטה

א הנשיא א' ברק

1. המבקשת הואשמה בבית-משפט השלום בתל-אביב-יפו בגניבה של 450 ש"ח מבית מעבידיה (המתלוננים), עת עבדה ביום 13.12.1989 כעוזרת בית. כתב-האישום נגדה הוגש לאחר שחוקר פרטי שפעל לבקשת המתלוננים גילה בכליה שטרות כסף שסומנו בצבע זרחני. סימני הצבע נמצאו גם על ידיה של המבקשת. ביום 28.6.1993 הורשעה המבקשת בעבירה על-פי סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, וזאת לאחר שהודתה באשמה שיוחסה לה במסגרת עיסקת טיעון.

ב

2. ביום 9.10.1997 פנו המתלוננים במכתב למדור התביעות במשטרת רמת-גן. במכתבם נאמר:

ג

"מזה זמן ברור לנו שגב' דינה בר יוסף ידיה נקיות ולא עשתה את המעשה שיחסנו לה. היא לא לקחה מאתנו כסף. התעוררנו לזה, אחרי שגם כשהפסיקה לעבוד אצלנו חסרו לנו סכומי כסף. ומכאן הוכחה חותכת שהגב' בר יוסף נקיה מכל אשמה. אנחנו טפלנו בנושא היצלמות הכספים באופן מתאים ובהצלחה. צפינו שאם וכאשר יתנהל משפט נגד הנ"ל נוזמן ע"י התביעה להעיד במשפט. כמובן שהיינו מודיעים לבית המשפט שתלונתנו בטעות יסודה. מכיון שלא הוזמנו להעיד וביזזתנו חדשנו את הקשר עם הגב' בר יוסף, אז נודע לנו שמשפטה הסתיים. מצאנו לנכון ולחובה לתקן את העוול שנגרם לה על ידינו. אנו פונים ומבקשים לבטל את הרישום הפלילי נגדה. אנו מוכנים להעיד בפני בית משפט או כל מוסד שיפוט אחר מתאים, כדי להעמיד את הדברים על דיוקם".

ד

ה

בעקבות משלוח מכתב זה הגישה המבקשת בקשה לעריכתו של משפט חוזר בעניינה, כאמור בסעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (להלן – החוק).

ו

היועץ המשפטי לממשלה התנגד תחילה בחוות-דעתו לעריכתו של משפט חוזר. אולם בעקבות דיון שנערך בפניי ביום 26.3.2000 הוריתי על השלמת חקירה שבה תתברר עמדתם של המתלוננים, תיבחן פעולתו של החוקר הפרטי ותיבחן גם ההשערה

ז

שהגילוי כי בנם של המתלוננים היה מעורב בגניבות מביתם הוא העומד ביסוד עמדתם הנוכחית.

א

3. עתה השלים היועץ המשפטי לממשלה את תגובתו, לאחר שהמשרה שבה וחקרה את המתלוננים, את בתם, את חתנם, את בנם ואת החוקר הפרטי שסייע בידי המתלוננים בשעתו. בתגובתו מציין היועץ המשפטי לממשלה כי הגם שאין ניתן להצביע על קיום עילה מן העילות המנויות בסעיף 31(א) לחוק לקיום משפט חוזר, הרי:

ב

"קריאת ההודעות שנגבו במהלך החקירה, מותירה רושם כי הנחקרים אינן מגלים בחקירה את כל הידוע להם בעניין זה, וניכר כי הם מתחמקים ממתן תשובה חד־משמעית, במיוחד ביחס לחשדות כנגד הבן, שבינתיים גם אינו מצוי בקשר עם הוריו... כמו כן, התנהגות בני המשפחה המתלוננים ביחס למבקשת, ביטחונם כי היא זופה מפשע ופעולותיהם לפייסה ולפצותה במתנות יקרות ערך, אף הם מעוררים תמיהות באשר לאשמתה".

ג

נוכח האמור לעיל, "ומשום תחושת אי הנוחות העולה למקרא ההודעות שנגבו במהלך השלמת החקירה", מסכים וזיועץ המשפטי לממשלה לזיכוייה של המבקשת מחמת הספק.

ד

4. אכן, כדברי היועץ המשפטי לממשלה, לא נתקיימו בבקשה הוראות סעיף 31(א) לחוק, ככתבו וכלשונו. עם זאת, בהתחשב בעובדה שהמתלוננים והמבקשת טוענים בתוקף לחפותה של המבקשת, ובהתחשב בנסיבות האירוע נושא הבקשה שבפניי, כמו גם בעמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, מצאתי לנכון להורות על משפט חוזר כמבוקש. בהתאם להוראות תקנה 7(ב) לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), תשי"ז-1957, אני מורה כי בית־המשפט העליון ידון במשפט החוזר על־מנת שתיתן לו האפשרות לעשות שימוש נוסמכותו לפי תקנה 10(1) לתקנות הנ"ל.

ה

ו

ניתנה היום, י"ב בתשרי תשס"א (11.10.2000).

ז

משפט חוזר 1114 / 00

א	דינה בר יוסף נגד מדינת ישראל
ב	בבית-המשפט העליון [7.11.2000]
לפני השופטים ת' אור, ד' ביניש, י' אנגלרד	
ג	בהחלטתו לקיום משפט חוזר (מ"ח 1114/00 [1]) הורה הנשיא ברק כי בית-המשפט העליון ידון במשפט החוזר על-מנת שתינתן לו האפשרות לעשות שימוש בסמכותו לפי תקנה 10(1) לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), תשי"ז-1957.
ד	בית-המשפט העליון פסק: (1) כל המסמכים הנזכרים בתקנה 10(1) לתקנות הנ"ל נמצאים בפני בית-המשפט העליון ועל-כן יש מקום לפעול במסגרת הסמכות על-פי תקנה זו (228א – ב). (2) הטעם לכך הוא, כאמור בהודעת היועץ המשפטי לממשלה, שעל-פי המסמכים, אכן קיים ספק סביר באשמת המבקשת (228ב). (3) על סמך כל האמור לעיל, יש לזכות את המבקשת (228ג).
ה	חקיקה ראשית שאוזכרה: – חוק העונשין, תשל"ז-1977, סעיף 384. – חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, סעיף 31.
ו	חקיקת משנה שאוזכרה: – תקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), תשי"ז-1957, תקנות 7(ב), 10(1).
ז	פסקי-דין של בית-המשפט העליון שאוזכרו: [1] מ"ח 1114/00 בר יוסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(5) 222. משפט חוזר בעניינה של המבקשת. פסקי-הדין בוטלו. המבקשת זוכתה.

שלומי הלב רשטט – בשם המבקשת;

אליקים רובינשטיין, היועץ המשפטי לממשלה – בשם המשיבה.

א

פסק-דין

השופט ת' אור

ב

1. זהו משפט חוזר בעניינה של המבקשת, שעליו החליט הנשיא ברק ביום 11.10.2000 (מ"ח 1114/00 בר יוסף ג' מדינת ישראל [1]). הרקע לבקשה למשפט חוזר וההחלטה על קיומו הם על-פי המתואר בהחלטת הנשיא, כמפורט להלן:

ג

(א) המבקשת הואשמה בבית-משפט השלום בתל-אביב-יפו בגניבה של ש"ח 450 מבית מעבדיה (המתלוננים), עת עבדה ביום 13.12.1989 כעוזרת בית. כתב-האישום נגדה הוגש לאחר שחוקר פרטי שפעל לבקשת המתלוננים גילה בכליה שטרות כסף שסומנו בצבע זרחני. סימני הצבע נמצאו גם על ידיה של המבקשת. ביום 28.6.1993 הורשעה המבקשת בעבירה על-פי סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, לאחר שהודתה באשמה שיוחסה לה במסגרת עיסקת טיעון.

ד

ביום 9.10.1997 פנו המתלוננים במכתב למדור התביעות במשטרת רמת-גן. במכתבם נאמר:

ה

"מזה זמן ברור לנו שהגברת דינה בר יוסף ידיה נקיות ולא עשתה את המעשה שייחסנו לה. היא לא לקחה מאיתנו כסף. התעוררנו לזה, אחרי שגם כשהפסיקה לעבוד אצלנו חסרו לנו סכומי כסף. ומכאן הוכחה חותכת שהגברת בר יוסף נקיה מכל אשמה. אנחנו טפלנו בנושא היעלמות הכספים באופן מתאים ובהצלחה. צפינו שאם וכאשר יתנהל משפט נגד הנ"ל נוזמן על ידי התביעה להעיד במשפט. נמובן שהיינו מודיעים לבית המשפט שתלונתנו בטעות יסודה. מכיוון שלא הוזמנו להעיד וביוזמתנו חידשנו את הקשר עם הגברת בר יוסף, אז נודע לנו שמשפטה הסתיים. מצאנו לנכון ולחובה לתקן את העוול שנגרם לה על ידינו. אנו פונים ומבקשים לבטל את הרישום הפלילי נגדה. אנו מוכנים להעיד בפני בית משפט או כל מוסד שיפוטי אחר מתאים, כדי להעמיד את הדברים על דיוקם".

ו

ז

בעקבות משלוח מכתב זה הגישה המבקשת בקשה לעריכתו של משפט חוזר בעניינה, כאמור בסעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (להלן – החוק). היועץ המשפטי לממשלה התנגד תחילה בחוות-דעתו לעריכתו של משפט חוזר. אולם בעקבות דיון שנערך בפני הנשיא ביום 26.3.2000 הורה הנשיא על השלמת חקירה שבה תתברר עמדתם של המתלוננים, תיבחן פעולתו של החוקר הפרטי ותיבחן גם ההשערה שהגילוי כי בנם של המתלוננים היה מעורב בגניבות מביתם הוא העומד ביסוד עמדתם הנוכחית.

א

ב

(ב) לאור החלטה זו, המשטרה שבה וחקרה את המתלוננים, את בתם, את חתנם, את בנם ואת החוקר הפרטי שסייע בידי המתלוננים בשעתו. עם השלמה זו של החקירה הומצאה הודעה מטעם המדינה ובה כותב היועץ המשפטי לממשלה, בין היתר:

ג

"קריאת ההודעות שנגבו במהלך החקירה, מותירה רושם כי הנחקרים אינם מגלים בחקירה את כל הידוע להם בעניין זה, וניכר כי הם מתחמקים ממתן תשובה חד משמעית, במיוחד ביחס לחשדות כנגד הבן, שבינתיים גם אינו מצוי בקשר עם הוריו... כמו כן, התנהגות בני המשפחה המתלוננים ביחס למבקשת, בטחונם כי היא חפה מפשע ופעולותיהם לפייסה ולפצותה במתנות יקרות ערך, אף הם מעוררים תמיהות באשר לאשמתה".

ד

נוכח דברים אלה, "ומשום תחושת אי הנוחות העולה למקרא ההודעות שנגבו במהלך השלמת החקירה", הסכים היועץ המשפטי לממשלה לא רק לקיום משפט חוזר אלא גם לזיכוייה של המבקשת מחמת הספק.

ה

(ג) בהחלטתו לקיום משפט חוזר על-פי תקנה 7(ב) לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), תשי"ז-1957 (להלן – התקנות), הורה הנשיא "כי בית-המשפט העליון ידון במשפט החוזר על-מנת שתיתן לו האפשרות לעשות שימוש בסמכותו לפי תקנה 10(1) לתקנות" (מ"ח 1114/00 [1], בעמ' 224).

ו

2. תקנה 10(1) לתקנות קובעת:

"10. במשפט חוזר בבית המשפט העליון, רשאי בית המשפט העליון לעשות אחר מאלה:

ז

- (1) לפסוק על פי הבקשה, חוות הדעת והמסמכים האמורים בתקנות 2 ו-3, ללא שמיעת טענות בעל-פה לבטל את פסק-הדין ולזכות את הנידון מהעבירה שהורשע בה;".
- א כל המסמכים הנזכרים בתקנה זו בפנינו, והגנו סבורים שיש מקום שנפעל במסגרת סמכותנו על-פי תקנה זו. הטעם לכך הוא, כאמור בהודעה מטעם היועץ המשפטי לממשלה, שעל-פי המסמכים, אכן קיימת ספק סביר באשמת המבקשת. בהודעתו אף מפנה היועץ המשפטי לתקנה 10(1) הנ"ל, אשר יש בה להקל בהליכים, וניתן להבין שלדעתו יש ללכת בנתיב המותרות בתקנה זו.
- ב על סמך כל האמור לעיל אנו מחליטים לזכות את המבקשת מהעבירה על-פי סעיף 384 לחוק העונשין אשר מיוחסת לה בכתב-האישום.
- ג ניתן היום, ט' בחשוון תשס"א (7.11.2000).

ד

ה

ו

ז